

planinski

V E S T N I K

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

116. LETO • NOVEMBER 2011

ŠT. 11

Revija
Planinske zveze
Slovenije

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

Tema meseca: **0 "alpinističnem" starševstvu**

Intervju: **Peter Ščetinin**

Z nami na pot: **Velika planina, Naborjetske gore**

3,40 €

**PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE**
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Foto: Vladimir Habjan

STOPIMO SKUPAJ!

**PLANINKE IN PLANINCI, LJUBITELJI GORA,
IZKORISTIMO MOŽNOST IN NAMENIMO
DEL DOHODNINE NAŠIM GORAM!
NE DA BI NAS TO KAJ STALO.**

Namenimo del dohodnine za varno in urejeno Slovensko planinsko pot (transverzalo) od Maribora do Ankarana! Zaradi množičnosti in odprtosti delovanja imamo Planinska zveza Slovenije in večina planinskih društev status organizacije v javnem interesu. Zato smo upravičenci do sredstev iz naslova dohodnine: zavezanci za dohodnino lahko do 0,5 % odmerjene dohodnine namenimo Planinski zvezi Slovenije in/ali planinskemu društvu. Preveč nas je, ki te možnosti še nismo izkoristili.

Letos smo s tako pridobljenimi sredstvi financirali obnovo Tominškove poti iz Vrat na Kredarico, poti Konjsko sedlo–Kredarica ter poti na Špik in Planjavo. Stopimo v dolini skupaj tisti, ki se srečujemo na planinskih poteh in ki se zavedamo koristnosti dejavnosti planinske organizacije! Namenimo ji del sredstev, ki bi sicer pripadel državnemu proračunu. Davčni upravi (DURS) sporočimo svojo odločitev do 31. decembra letos, lahko tudi s pomočjo predizpolnjenega obrazca na spletni strani PZS.

www.pzs.si

Marjan Bradeško

Zapisano (v spomin)!

Šel sem v gore, bolj na hitro, spotoma tako rekoč. Vzel sem le svoj mali foto-aparat, da me večji, težji, ne bi po nepotrebnem obremenjeval. V hudi strmini, v nekakšnem žlebu, kjer se je v vrsto postavila skupina dreves, vsako z imenitno markacijo na sebi, pa je tudi tisti fotoaparat odpovedal. Še pred leti bi imel to skorajda za tragedijo. Tistikrat pa sem samo zamahnil z roko – in veselo odsopel navzgor. Zdaj pa bom zares opazoval, zdaj bom pokrajino spet gledal neposredno z očmi, ničesar ne bo vmes. In sem gledal, opazoval, že med vzponom, ko pa se je pred menoj razgrnil neizrazit vrh v grebenu, sem ostrmel. In strmel naprej. Sedel sem na skalo in gledal, gledal – ter zapisoval v spomin. Tja, od koder mi nihče ne more vzeti, tja, kjer si ne morem ničesar pomotoma izbrisati. Pa me je prešinilo: „Kaj pa, če vendarle pozabim, če v spominu zbledi?“

Nenadoma sem razumel, zakaj pišemo. Da bomo, četudi brez slike, znali narisati tisto sliko tistega prelestnega jesenskega popoldneva, da si bodo podobno sliko znali narisati tudi drugi. Še mnogo let zatem. Takole je bilo:

„Rušnat greben, prepleten z nizkimi macesni, ki so izstopali z rumenim pridihom, se je v dokaj ravni črti vlekel tja proti modrikastim ostenjem; na koncu je rumenilo macesnov zamenjalo belo kamenje, ki se je vse bolj rinilo med rušje, greben se je namreč tam že počeno vzpenjal. In prav na tistem mestu, na meji svetlobe in sence, je skalovje nenadoma postalo drzno, ostro se je zarezal greben in se odgnal v nebo, navzgor, kot bi hotel doseči raztrgan oblak, ki je leno poviseval nad goro. Severna ostenja so bila zaradi južnega sonca že v hladni modrini, le nekaterim izrazitim rebrom je še uspevalo loviti zadnje blede žarke, ki so uhajali čez škrbine v grebenu. Razbiti, nagrmadeni skladi, golo skalovje z redkimi zaplatami zelenic – vse to pa je visoko pod vrhom še bleščeče sijalo v popoldanskem soncu. Beli apnenec so premazale ogromne rdeče lise, sveži odlomi, katerih sled je bilo jasno videti tudi spodaj na velikanskih jezikih melišč. Rdečilo je žarelo na sijoči belini, naloženi skladi pa so vrgli ravno dovolj senc, da je stena pokazala svojo višino, globino, dejansko kar srhljivo mogočnost. Tam daleč in visoko, skoraj na koncu obzorja, je bilo slutiti vrh ... Na svojem pomolu sem se obrnil na sever. Povsem druga slika. Raztreseni zeleni stožci, ki rastejo z zelenega dolinskega dna, posuti s smrekovimi gozdovi, sem in tja se v njih pokaže plameneči macesen. Šele tik pod vrhom se otresejo gozdnega pokrivala in v vršnem skalovju pokažejo, da so tudi oni – gore. Daleč zadaj, v modrosivem popoldanskem mrču, je na skrajnem severu lebdelo nekaj oblakov, kot nekakšni kosmi vate so bili. In sem pogledal še na zahod. Nekoliko sem priprl oči, saj je nizko sonce od jugozahoda sijalo naravnost vanje. Le prosojni obrisi tisočerih obzorij, nazobčanih in nalomljenih, so govorili, da je tam nekje, 'v navalu pod zvezdami obstal naš kamniti val' (po Otonu Župančiču). Zdelo se je, kot da z globoke modrine neba navzdol visi nekakšna tančica in mi zakriva ves cvet gora. A vedel sem. To so gore, s katerimi se poznamo že dolgo, gore, kamor pridem kot domov ...“

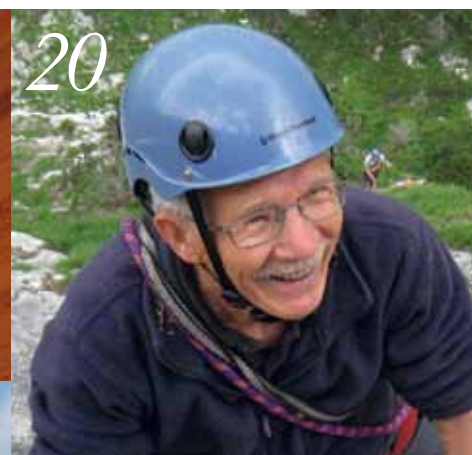
Tako torej rišemo podobe, si jih s pisanjem še trdneje zapisujemo v spomin in jih prinašamo tudi tistim, ki jih morda niso uspeli ujeti. Pisana beseda je naša ljubezen, pisana beseda je naša rešiteljica, uči nas, zdravi in navdihuje. Da bomo šli znova, da bomo povedali drugim – z zapisom. Ki ostane. Ne samo nam, pač pa vsem. Tudi tale z Velikega vrha nad Jezerskim.

4

17

20

41

29

26

52

56

60

65

Vsebine vseh Planinskih vestnikov

od leta 1895 do danes
na www.pvkazalo.si
od 1949 do lanskega letnika
v formatu pdf.

UVODNIK

- 3 **Zapisano (v spomin)!**
Marjan Bradeško

TEMA MESECA

- 4 **O alpinistih in stereotipih o njih ...**
... predvsem pa o "alpinističnem" starševstvu
Mateja Pate

TEMA MESECA

- 11 **"Mama, ata, kaj je to?"**
V gore z najmlajšimi
Biserka Gorišek

OTROCI IN GORE

- 14 **Zimski vzpon malega Fabijana**
Kako je imel *tata* več sreče kot pameti
Milan Meden

IZ DNEVNIKA ALPINISTA

- 17 **Raziskovanje v deviškem svetu**
Odprava Xuelian Feng 2011
Aleš Holc

INTERVJU

- 20 **Stenam sem večno hvaležen**
Pogovor s Petrom Ščetininom
Tine Marenče

BERCHTESGADENSKE ALPE

- 26 **Steinernes Meer**
Gorovje nad Kraljevim jezerom
Vid Pogačnik

Znamina pot

- 29 **Živa planina s pridihom tradicije**
Velika planina
Andreja Tomšič

OPISI

- 33 **Velika planina (Gradišče) iz Stahovice mimo Sv. Primoža**
Jože Drab

- 33 **Velika planina (Gradišče) čez Dolski graben**
Jože Drab

- 35 **Velika planina (Gradišče) iz Krivčevega**
Jože Drab

- 35 **Velika planina (Gradišče) od parkirišča Za Ušivcem**
Jože Drab

- 37 **Poldašnja špica/Jôf di Miezegnot**
Gorazd Gorišek

- 37 **Visoki Pipar/Monte Piper**
Gorazd Gorišek

- 39 **Dve špici/Due Pizzi**
Gorazd Gorišek

- 39 **Lipnik/Monte Schenone**
Gorazd Gorišek

- 41 **Razgledni balkon na velikane**
Zahodnih Julijskih Alp
Naborjetske gore
Gorazd Gorišek

ZAHOĐNI JULIJCI

- 46 **"Ta visoka Rosojanska pot"**
Veličastno prečenje nad Rezijo
Jana Remic

OBLETNICA

- 50 **Ni časa za počitek na lovoričkah**
Ob stoletnici Goriške podružnice SPD
Žarko Rovšček

SLOVENKI V HIMALAJI

- 52 **Gola gora ponovno**
Tretja himalajska odprava Univerze v Ljubljani
Irena Mrak

SPOMIN

- 55 **Pogovor na grobu**
Zakasnelo pismo Tomažu Humarju
Damijan Meško

TEKMA V SPOMIN

- 56 **Pajki so še vedno pod previsom**
14. Johanov memorial v Ospu
Boris Strmšek

VETERANI

- 58 **30 let srečanj alpinistov veteranov**
Irena Mušič Habjan

OBLETNICE

- 60 **Stoletnica rojstva Jaka Čopa**
Jakec — starosta slovenskih planinskih fotografov
Elizabeta Gradnik

PLANINSKI VESTNIK

- 62 **Ljudem hočemo pomagati**
Slovesnost ob desetletnici uredništva

IZ MOJEGA NAHRBTNIKA

- 63 **Na Dovški križ**
Trening za sedemdeset naslednjih
Tatjana Cvetko

VREMENSKE STOPINJE IN OPRIMKI

- 64 **Ko postane vlaga voda**
Miha Pavšek

VARSTVO NARAVE

- 65 **Pikajoča Primorka**
Bodeča lobodika
Dušan Klenovšek

- 66 NOVICE IZ VERTIKALE

- 67 NOVICE IZ TUJINE

- 68 PISMA BRALCEV

- 68 LITERATURA

- 71 PLANINSKA ORGANIZACIJA

planinski VESTNIK
REVUIJA ZA LJUBITELJE GORA

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.

111. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 87, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK: Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

dr. Andrej Stritar (namestnik odgovornega urednika),
Emil Pevec (tehnični urednik), mag. Marjan Bradeško,
Marta Krejan, dr. Andrej Mašera, Zdenka Mihelič,
dr. Irena Mušič Habjan, dr. Mateja Pate, Dušan Škodlič

ZUNANJA SODELAVKA:

Tina Leskošek

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobešek, Mojca Stritar, Katarina Marin Hribar

GRAFIČNA PRIPRAVA: Repro studio Schwarz, d. o. o.

TISK: Schwarz, d. o. o.

NAKLADA: 6000 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje: Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorčakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 24 ur na dan**.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Javna agencija za knjigo RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: V ivje odeti macesni pod Storžičem FOTO: VLADIMIR HABJAN

MODRA ŠTEVILKA
080 18 93
NAROČANJE 24 UR NA DAN

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.